

της γραφής του Β. είναι η μύθος, η καυστική δια- των ελληνικών ηθών, η κές δραματικές λύσεις

μα για το θέατρο, δοκι- και κριτικές για διάφο- ρου: *Marcus Pacunius, Βιος, τραγικός ποιητής*: 00, Βερολίνο 1960 (*Το 1900*, 1994).

από μεθοδικότητα και να το νεοελληνικό θέα- περίοδο, αποτελεί για ου ιδιαίτερα σημαντικό

-53 [όπου εργοβιογρ. σημ., ούλου]: Θ. Γραμματάς, *Το ουλος, ΝΦΨ*, σελ. 166- Χ. μιματική θεατρική αισθητι- 95), σελ. 135-146.

Μ.ΜΟΣ.

1897 – Αθήνα, 1930): ς θεατρικών έργων.

λο του ιδίου, πρόλ. Π. γήματα (1989) [διηγ.] ποιήματα, μελέτες για οσιογραφικά κείμενα

ταλέντο και ανήσυχο ως διηγηματογράφος το ζωγραφικό του έρ- του για τη συμπάθεια από άτυχους και τρα-

ξεχώρισε επίσης για ου και για τη δύναμη ή του, που αφορά τον ζία ολοκληρωμένους

για τη σύντομη ζωή σε διηγήματα «ηθο- κες» και τα «νέα (μο- των ηρώων εντοπί- και μάλιστα ανάμε-

μέλεια του Αντ. Βαλ-

ογικά σαλόνια, σελ. 297,

]· Γ. Βαλταδώρος, *Ο ζω- ς (1897-1930)*. Απαντα:

, λεξιλόγιο, επιμ., εισαγ. αφιέρ.]: Γ. Βαλταδώρος,

εισαγ. Ελ. Λαδιά, Εστία,

βασαλιάς, Γεώργιος Βαλ-

ίφος. Πρακτικά πολιτι-

ι. Β. Δ. Αναγνωστόπου-

Βαλτινός, Θανάσης (Καράτουλα Κυνουρίας, 1932): Πεζο- γράφος, σεναριογράφος. Μετά τις γυμνασιακές του σπουδές στην Τρίπολη, παρακολούθησε μαθήματα στην Πάντειο Σχο- λή και σε σχολή κινηματογράφου της Αθήνας. Συμμετείχε στην έκδοση των **Δεκαοχτώ κειμένων*. Το 1974-1975 έζησε στο Βε- ρολίνο με χορηγία της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερ- μανίας και το 1976 στις ΗΠΑ. Διετέλεσε γενικός διευθυντής της ΕΡΤ (1989-1990) και πρόεδρος του Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου. Μέλος της **Εταιρείας Ελλήνων Θεατρικών Συγγραφέων* και της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Επιστημών και Τεχνών. Πρόεδρος της **Εταιρείας Συγγραφέων*.

Στα γράμματα εμφανίστηκε το 1958, με διήγημά του στο πε- ριοδικό *Ο Ταχυδρόμος*, αλλά την ιδιαίτερη αίσθηση δημιούρ- γησε το αφήγημά του *Η *κάθοδος των εννιά*, που δημοσιεύθη- κε το 1963 στο περιοδικό **Εποχές* (έκδ. 1978). Πεζά του δη- μοσιεύθηκαν και στα περιοδικά **Ausblicke*, **Διαβάζω*, *Η *Λέ- ζη*, *Η *Συνέχεια*.

Άλλα έργα: **Συναζάρι Αντρέα Κορδοπάτη. Βιβλίο πρώτο. Αμερική* (α' δημοσ. 1964, έκδ. 1972)· *Τρία ελληνικά μονόπρα- κτα* (1978)· *Εθισμός στη νικοτίνη* (α' δημοσ. 1979, έκδ. 2003)· *Μπλε βαθύ σχεδόν μαύρο* (1985)· **Στοιχεία για τη δεκαετία του '60* (1989)· *Φτερά μεκάτσας* (1992)· *Θα βρείτε τα οστά μου υπό βροχήν* (1992)· **Ορθοκωστά* (1994)· *Συναζάρι Αντρέα Κορ- δοπάτη. Βιβλίο δεύτερο. Βαλκανικοί – '22* (2000) *Ημερολόγιο, 1836-2011* (2001)· *Σχισμή φωτός* (2001)· [πζ.]. Επιμελήθηκε την ανθολογία λογοτεχνικών κειμένων *Τρίπολη. Μια πόλη στη λογοτεχνία* (2003). Ως σεναριογράφος συνεργάστηκε σε ται- νίες του Θ. Αγγελόπουλου. Μετέφρασε τις *Τρωαδίτισσες* του **Ευριπίδη* και την *Ορέστεια* του **Αισχύλου*.

Η ουσιαστική εμφάνιση του Β. στα γράμματα γίνεται με την *Κάθοδο των εννιά*, ένα αφήγημα που αποτέλεσε γεγονός για τους λογοτεχνικούς κύκλους της εποχής· κυρίως λόγω του πρω- τότυπου, πυκνού και απο-αισθηματοποιημένου τρόπου με τον οποίο επιχειρούσε, με συνεχείς εναλλαγές εικόνων, όχι μόνο να καταγράψει ένα περιστατικό του Εμφυλίου αλλά και να φτά- σει στην απογυμνωμένη ουσία του, που δεν έχει τίποτε το επι- κό και μνημειακό. Η ιστορία, γενικά, και ιδιαίτερα η ιδιαίζό- ντως αιματηρή ιστορία του Εμφυλίου στην περιοχή της Αχαΐ- ας, είναι η βάση ενός μεγάλου μέρους των πεζών του. Στην αρ- χή οι μυθοπλασίες του παίρνουν τη μορφή χρονικών ή ημερο- λογιακών καταγραφών που γίνονται από λαϊκούς χαρακτήρες, γι' αυτό και συχνά συσχετίζονται με το **Ημερολόγιο ενός αιχ- μαλώτου* του Στρ. **Δούκα*. Πράγματι, σε αυτά υπάρχει μια αφη- γηματική ροηκότητα που παραπέμπει στον αστόλιστο, ενδιά- θετο λαϊκό λόγο, αλλά οι σύντομες φράσεις, οι αποφλοιωμέ- νες από τα περιττά εικόνες, οι πάντοτε λιτοί και συχνά μετέω- ροι διάλογοι και μονόλογοι μαρτυρούν την παρέμβαση του συγ- γραφέα και την προσαρμογή στο ύφος του. Επιπλέον, η μικρο- περιόδη δομή τους έχει ασφαλώς άμεση σχέση με την κινημα- τογραφική ματιά, με την οποία είναι εξοικειωμένος ο Β. ως σεναριογράφος. Εντούτοις, η στεγνή και κοφτή διαμόρφωση της γλώσσας του δεν απαλείφει τη δραματική αίσθηση που εί- ναι παρούσα διαρκώς, είτε πρόκειται για πεζά που βγαίνουν από το προσκήνιο της ιστορικής δράσης που ταυτίζεται με το ένστικτο της επιβίωσης, είτε πρόκειται για πεζά όπου ο αισθη- σιασμός και ο βίαιος ερωτισμός πλησιάζουν σε ένταση την πρω- τόγονη και απροκάλυπτη σεξουαλικότητα. Ακριβώς αυτή η διά-

Χ.Λ.

σταση της ζωής που υποκύπτει στα ορμέφυτα πάθη της, με έναν τρόπο τυφλό, ενστικτώδη και σχεδόν ζωώδη, είναι και ο βασικός λόγος για τον οποίο τα διηγήματα και τα χρονικά του Β. αφορούν εξίσου την ελληνική ιστορία αλλά και, σαν νέες νατουραλιστικές σπουδές, την ανθρώπινη φυσιολογία. Από τα τέλη της δεκαετίας του 1970, με τα *Τρία ελληνικά μονόπρακτα*, ο Β. αποσπάται για μια μεγάλη περίοδο από τη λαϊκότερη εξιστόρηση της *Καθόδου* και του *Συναζαριού* και στρέφεται προς νέους, αντισυμβατικούς και ριζοσπαστικούς αφηγηματικούς τρόπους. Δοκιμάζεται στο είδος της λογοτεχνίας-ντοκουμέντο, που τότε είχε απήχηση στην Κεντρική Ευρώπη (Γερμανία, Αυστρία, Ελβετία), και δημιουργεί σε μια σειρά βιβλίων του (ως τα *Φτερά μεκάτσας*) ένα υβριδικό παλίμψηστο όπου συμφύρονται διάφορων μορφών γραφές και ετερόκλητα λογοτεχνικά ή παραλογοτεχνικά είδη (επιστολές, οδηγίες λειτουργίας μηχανημάτων, μαρτυρικές καταθέσεις σε δικαστήριο, μονόλογοι μπροστά στο μαγνητόφωνο κ.ά.). Με την *Ορθοκωστά* και με τον *Εθισμό στη νικοτίνη*, όπου συγκέντρωσε μερικά από τα πιο ώριμα πεζά του, σημείωσε μια επιστροφή σε αφηγηματικές συνθέσεις βασισμένες στη *μυθοπλασία, αν και δεν λείπουν οι πρωτότυπες τεχνικές, ιδιαίτερα στην πολλαπλότητα των θέσεων από όπου «βλέπει» ο *αφηγητής.

Τιμήθηκε με το Βραβείο σεναρίου στο Φεστιβάλ των Καννών για το *Ταξίδι στα Κύθηρα* (1984), με το *Κρατικό Βραβείο μυθιστορήματος (1990), το Διεθνές Βραβείο Καβάφη (2001) και το Βραβείο της *Ακαδημίας Αθηνών «Πέτρος Χάρης» (2002).

Το πεζό του *Η κάθοδος των εννιά* έγινε ταινία, σε σκηνοθεσία Χρ. Σιοπαχά, το 1984.

ΒΛ. ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ.

☞ R. Beaton, *Εισαγωγή*, σελ. 305, 332-333 και passim· *Η μεταπολεμική πεζογραφία*, τόμ. 2, σελ. 298-341· Αλέξ. Κοτζιάς, *Μεταπολεμικοί πεζογράφοι*, σελ. 210-213· Δ. Κούρτοβικ, *Έλληνες μεταπολεμικοί συγγραφείς*, σελ. 35-38· Π.Α.Μ., τόμ. 13, σελ. 238· Δημ. Γρ. Τσάκωνας, *EINA*, σελ. 650-651· M. Vitti, *INA*, σελ. 538-540· Θ. Ντόκος, περ. *Τέταρτο* (12.4.1986), σελ. 12-13 [ββ.: *Μπλε βαθύ σχεδόν μαύρο*]· Ν. Χαραλαμπίδου, «Ο λόγος της ιστορίας και ο λόγος της λογοτεχνίας: δομές αναπαράστασης της ιστορίας στην *Ορθοκωστά* του Θανάση Βαλτινού και στην πεζογραφία του Εμφυλίου», στο [Συλλ.], *Ιστορική πραγματικότητα και νεοελληνική πεζογραφία (1945-1995)*, Εταιρεία Σπουδών, 1997, σελ. 249-277· Βαγγ. Χατζηβασιλείου, *Οδόσημα. Στοιχεία προσανατολισμού στο τοπίο της νεοελληνικής λογοτεχνίας*, Καστανιώτης, 1999, σελ. 231-237· Μ. Παπαγιαννίδου, εφ. *Βμ*, 16.7.2000 [συνέντ.]· Μ. Πιμπλής, εφ. *Νέα*, 14.10.2000 [συνέντ.]· Σπ. Τσακνιάς, *Πρόσωπα και μάσκες. Κριτικά κείμενα, 1988-1999*, Νεφέλη, 2000, σελ. 13-16· περ. *Ενδοχώρα*, τχ. 79 (2002) [αφιέρ.]· περ. *Πρφς*, τόμ. 22, τχ. 103 (2002) [αφιέρ.]· *Ποίηση – γλυπτική – πεζογραφία. Κική Δημουλά – Θόδωρος – Θανάσης Βαλτινός*, Πρακτικά Ζ' Συμποσίου (Λευκάδα, 9-11.8.2002), Εταιρεία Λευκαδικών Μελετών, 2003· Θ. Πυλαρινός (εισαγ., ανθολ.), *Για τον Βαλτινό. Κριτικά κείμενα*, Αιγαίον, Λευκωσία 2003· Κ. Γ. Παπαγεωργίου, εφ. *Ελπ* (B), 9.1.2004 [ββ.: *Εθισμός στη νικοτίνη*]· Μ. Πιμπλής, εφ. *Νέα*, 16.6.2004 και 14.8.2004 [ββ.: *Ορθοκωστά*]· Κ. Παπαϊωάννου, εφ. *Νέα*, 25.9.2004 [ββ.: το ίδιο]· Μ. Σουλιώτης, εφ. *Βμ*, 26.9.2004 [ββ.: το ίδιο].

ρηση. Για ν
σηματικά
Η δημοσ
Chouans (ο
ρατηρήσει
γάμου) του
Le père Ga
της επανεμ
ματά του,
ρηματικό

Αλλά έρ
Eugénie C
1837-184
misères de
αθλιότητα
των· *Le co*

Το 184
τον κοινό
μωδία) κ
φιλοσοφ
που αποτ
νές από τ
σκηνές α
σκηνές α
θρου.

Ο Β. θ
ρήματος
της Γαλλ
νήντα μ
μενη ασ
δέρκεια
στήματα
κέρδος
γεροντο
από τις
γές τους
κοινωνι

Το έρ
σδυτικό
σμού Κ
απέδωσ
του ζου
καταστ

Ανασ
στα ελ
αιώνα
τον αιώ
μάλλον
σει η δ
έκδοστ